

Nova Uredba o medsebojnem priznavanju

Irena Možek Grgurevič,

Ministrstvo RS za gospodarstvo, Direktorat za notranji trg, Ljubljana

V času slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije je bil na delovni skupini Sveta za konkurenčnost in rast v intenzivni (zaključni) obravnavi predlog novega zakonodajnega akta, ki bo v naslednjih letih pomembno vplival na zahteve za dajanje proizvodov na trg, za katere ne obstaja zakonodaja na ravni Evropske unije. Slovenija je v vlogi predsedujoče države pomembno prispevala h končni uskladitvi predloga besedila akta med Svetom Evropske unije in Evropskim parlamentom, kjer je bilo treba poiskati občutljivo ravnotežje med različnimi interesi vseh držav članic kakor tudi med najširšimi interesi, zastopanimi v Evropskem parlamentu. Enkratna izkušnja nam odpira povsem nov pogled v vse ravni nastajanja pravnih aktov Evropske unije in nam daje nove dimenzije za njihovo razumevanje, kar nam bo zelo koristilo tudi pri njihovem izvajanju.

Vsebinska obravnava besedila Uredbe o medsebojnem priznavanju, kakor jo na kratko imenujemo, je bila zaključena z glasovanjem na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta 21. februarja 2008. Sledili so prevajanje in pravno-lingvistično usklajevanje besedila, končna potrditev 23. junija 2008 na zasedanju Sveta AGRI ter slavnostni podpis besedila na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta 9. julija 2008. Uredba o medsebojnem priznavanju, katere polni naslov je Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES je bila objavljena v Uradnem listu EU 13. avgusta 2008.

Uredba je del t. i. paketa za proizvode, ki ga dopolnjujeta še Uredba o akreditaciji in nadzoru na trgu in Sklep o skupnem okviru za trženje proizvodov.

Načelo medsebojnega priznavanja je temeljno načelo delovanja notranjega trga in pomeni, da se proizvod, ki se legalno da na trg ene države članice, lahko prodaja na trgu vsake druge države članice Evropske unije. To načelo je zapisano v členih 28.–30 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES). Ti členi določajo, da so prepovedane vse omejitve pri trgovanju, ki imajo enak učinek kot količinske omejitve pri uvozu. V to skupino omejitev spadajo tudi nacionalne tehnične zahteve za lastnosti proizvodov. Praksa je pokazala, da države članice pogosto uveljavljajo prav tovrstne ukrepe za »zaščito« oziroma za prepoved dajanja tovrstnih proizvodov na svoje trge, čeprav se le-ti legalno dajejo na trge drugih držav članic. Evropsko sodišče (European Court of Justice – ECJ) je leta 1979 sprejelo prvo sodbo na področju medsebojnega priznavanja, to je znani primer »Cassis de Dijon«, kjer je ugotovilo, da je taka praksa nesprejemljiva.

Tridesetletna sodna praksa, ki je sledila prvi odločitvi ECJ na področju medsebojnega priznavanja, je bila podlaga za pripravo Uredbe o medsebojnem priznavanju. Uredba uveljavlja postopke ravnanja organov oblasti, ko ti želijo prepovedati nadaljnjo prodajo zadevnega proizvoda in tako dokazati upravičenost svojih specifičnih nacionalnih zahtev. Sedanja praksa v večini držav članic na tem področju je namreč ravno obratna: organi oblasti zahtevajo od gospodarskih subjektov, da dokažejo upravičenost dajanja proizvoda na trg druge države, kar pomeni precejšnjo obremenitev za podjetja, predvsem za majhna in srednja.

V Sloveniji smo v tem primeru v prednosti, saj 18.a člen Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti že sedaj določa, kako mora pristojni državni organ ravnati v primeru, da želi prepovedati trženje proizvoda, ki je legalno na trgu druge države članice.

Uredba podrobneje opredeljuje način komuniciranja med organom oblasti in prizadetim gospodarskim subjektom. V skladu s tem postopkom je določen rok 20 dni, v katerem mora organ oblasti po pridobitvi ustreznih podatkov (lastnosti proizvoda, relevantne informacije glede pravne upravičenosti dajanja zadevnega proizvoda na trg druge države članice) sprejeti odločitev o upravičenosti umika omenjenega proizvoda s svojega trga. Upravičeni razlog za tako odločitev je lahko javni interes, kot je to določeno v 30. členu Pogodbe PES, poleg tega pa mora biti takšna odločitev sorazmerna njenemu cilju.

Uredba določa ustanovitev »kontaktnih točk za proizvode« (v vsaki državi članici ena), ki bodo gospodarskim subjektom olajšale poslovanje. Kontaktna točka bo morala v 15 delovnih dneh prosilcu posredovati informacije o proizvodih, za katere obstajajo nacionalne tehnične zahteve. Poleg tega bo kontaktna točka dolžna podati informacije, ali je za proizvode treba predhodno pridobiti dovoljenje za dajanje na trg, ter informacije o delovanju načela medsebojnega priznavanja, informacije o nacionalnem organu, pristojnem za relevantne tehnične predpise, in tudi o načinu reševanja morebitnih nesoglasij med organom oblasti in gospodarskim subjektom. Informacije, ki jih bo dajala kontaktna točka, morajo biti brezplačne.

Uredba o medsebojnem priznavanju ima poseben pomen, saj bo poenotila postopek ravnanja državnih organov na neharmoniziranem področju in s tem pomembno prispevala k zmanjševanju trgovinskih ovir na notranjem trgu. Kontaktna točka za proizvode bo zelo pomemben element pri doseganju ciljev iz uredbe, posebej za majhna in srednja podjetja, za katera ima zanesljiv in brezplačen vir informacij poseben pomen.